

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Frančiškanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 2.—.
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 288, za pol
leta K 144, za četrt leto
K 72, za mesec K 24.
Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravištvo v Ljubljani,
Frančiškanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Drame drugi akt.

Moralno in denarno obsodbo je izrekel v ponedeljek dopoldne tjujski sodnik. Obe obsodbi zadevata junake drame v živo. Vijejo se, rečenčijo, pojo slavo svojemu imenju, kakor bi bile rešile na eni strani čast, na drugi strani pa moralo. Scenerija drame je bila po okusu njih lastne etike in morale. Nismo sicer taki moralisti kakor so oni, ki poznajo paragrafe, ki so nastali v dobi reakcije in subjektivne ideologije, pod katere vtiskom živi še danes javnost. Morala ni večna, vsaj ne ta morala, ki jo zagovarjajo tisti, ki hočejo izrabiti afero in polemiko o njej v -- svarilo pred nemoralom. Prejeto, a sedaj post festum vsi kriče in kličejo moralo na pomoč.

Knadidat za ljubljansko župansko mesto se unika iz političnega življenja in zagotavlja svojo neoporečnost. Uprizoritelj afe se s tem deseglej svoj namen; iznebili so se enega konkurenta. Politični polžaj se pa zaradi tega ni mnogo izpremenil, ker občinstvo ne vidi v tem boju nikakršnega boja za moralo ali načelo, marveč le boj za gospodstvo

v občini. Prestriž hočejo ohraniti, ker se jim ne zdi umestno, da bi morali zapustiti župansko oblast v Ljubljani, ki so jo imeli toliko let v svojih rokah.

Danes zvečer bo seja občinskega sveta. Sejo sklicuje magistratni ravnatelj, ne nastarejši član občinskega sveta, kakor določa občinski volilni red, če se do večera ne premislijo, bodo danes zopet volili župana.

Ker je šest komunističnih mandatorov razveljavljenih, občinski svet ni popoln. Mi zaradi tega zahtevamo razpust občinskega sveta. Konstelacija razmerja med strankami se pa zaradi tega bistveno ni izpremenila, ker imajo opozicijske stranke še vedno večino. Demokrati štejejo 19 glasov, opozicija pa 23. Opozicija bi bila torej oslabilena le tedaj, če bi kakšna stranka odstopila od svojega stališča pri prvi županski volitvi.

Danes popoldne ob petih se bo odigral drugi akt cele drame v magistratni občinski posvetovalnici ljubljanski.

Sodruzi v Bosni in Hercegovini ter drugih krajih Jugoslavije naj bodo nverjeni, da v boju za revizijo te Uredbe ne bodo osamljeni in da bo slovenski proletarijat storil vse, kar je v njegovi moči, da se ta nesocialna, za delavstvo krivična Uredba čimprej temeljito revidira na korist delavstvu.

Centralizacija bolniško - nezgodnega zavarovanja. Uredba predvideva najstrožjo centralizacijo, katera pa nikakor ne more biti v prid proletarijata, temveč le gotove kliče. Glede centralizacije državne uprave se je v časopisju naše države pisalo že več kot preveč, zato je potrebno, da glede centralizacije bolniško - nezgodnega zavarovanja postavimo na popolnoma socialistično stališče, katero odgovarja tudi potrebam proletarijata. V Uredbi predvideno strogo centralizacijo strogo odlašamo iz vzroka, ker vidimo v tej centralizaciji birokratično upravo posameznikov, nikakor pa ne soodločevanja ali odločevanja kakor bi smelo zahtevati celokupno delavstvo. §§ 95. do 131. razpravljajo o ustroju osrednjega urada, okrožnih uradov in blagajen prometnih podjetij. Osrednji urad naj bi bil vrhovna instanca, v katerega last preidejo z dnem 1. julija 1922 vsa aktivna in pasiva doslej obstoječih bolniških blagajen in nezgodnih zavarovalnic v Jugoslaviji. Po njegovih navodilih upravljajo okrožni uradi vso imovino, pobirajo prispevke itd. Osrednji urad določa višino zavarovalnih prispevkov in dajatev tako glede bolezni kot nezgod. Okrožni uradi so nekake ekspoziture osrednjega urada, kateri brez njegove vednosti ne morejo izvesti niti enega predloga, dasi bi bil ta v korist delavstvu. Kje je tu dana garancija, da bo načelstvo osrednjega urada vedno tako dalekovidno, da bo upoštevalo predloge okrožnega urada in jim ugodilo? Ali ne obstoja možnost, da bo osrednji urad protežiral katerokoli okrožje pred drugim? Kako naj se zavarovanje svobodno razvija ter napreduje, če bo osrednji urad z ozirom na ekonomske razmere na jugu države odvrčal okrožja na severu, da po lastnem prevdanku ustanovljajo posebne fonde za podporo jetičnim, slabokrvnim, nevrasteničnim itd. Ta Uredba postavlja vse socialno zavarovanje pod diktaturo paritnega načelstva osrednjega urada, o katerem že sedaj lahko izjavimo, da ne bo delavstvu nikdar naklonjeno. Pri načelstvu bodo odločevali jetični triki in za malenkostno zadevo babičnega honorarja bo potrebno par vagonov papirja, da se bo zadeva vse prej kot ugodno rešila za delavca. Ne glede na pariteto, o kateri smo že izrazili svoje nazore, nam ustroj zavarovanja ne ugaia in se mu moramo protiviti z

ozirom, na to, ker bo le v škodo proletarijata.

Smo za centralizacijo bolniško - nezgodnega zavarovanja v celi državi. Delavec v Nišu, Skoplju ali ob albanski meji naj bo v enaki meri deležen dobrot tega zavarovanja, kakor delavec v Splitu ali Mariboru. Vendar je pri tej centralizaciji treba upoštevati ekonomske razmere ter okrožnim uradom dovoliti popolno samoupravo. Osrednji urad naj vsako leto določi minimalne prispevke in dajave, okrožnim uradom pa se mora prepustiti, da te prispevke analogno dajavam lahko povisajo na svojih občnih zborih. Tako bi imel okrožni urad pravico, da izplačevanje bolezni raztegne nad eno leto, ne pa, da mu že Uredba to izrecno prepoveduje. V enaki meri naj bi se, bolnikom, ki se morajo zdraviti izven kraja svojega bivališča, dovolilo izplačevanje višje bolezni ali izredna podpora. Od samostojno poslujočih okrožnih uradov bi imelo delavstvo sigurno več koristi. Osrednji urad naj bi bil najvišji nadzorstveni organ, ki bi pazil na to, da se izvajajo določbe zakona. Vodil bi centralno statistiko in sploh sprejel v svoje področje vse naloge, katere so imele v smislu avstrijskega zakona Zveze bolniških blagajen.

Upravne in vse druge stroške osrednjega urada naj bi krila država, enako naj bi vsaj prva tri leta pokrila država vse upravne stroške za ustanovitev okrožnih uradov v Srbiji in Črni gori.

Ker razdelitev države v okrožja temeljem ustave še ni izvršena, je danes nemogoče ugotoviti, koliko okrožnih uradov je namišljenih v celi državi. Ako je imel zakonodajalec namen, da se v vsakem upravnem okrožju ustanovi okrožni urad za zavarovanje delavcev, potem mora tudi temu delavstvo odločno oporekati. Res je, da bodo pri številu 800 tisoč prebivalcev imeli nekateri okrožni uradi circa 500.000 članov, to pa le v okrožjih z močno razvito industrijo. V ostalih okrožjih bo znašalo število članstva jedva 20.000 ali še manj. Upravni stroški bi bili v teh okrožjih višji nego vse dajave članom ter bi delavstvo upravičeno preklinjalo tako izvedbo zavarovanja. Zahtevamo torej, da se pri ustanavljanju okrožnih uradov strneta najmanj dve politični okrožji pod eni okrožni urad za zavarovanje delavcev, da se s tem prihrani na upravnih stroških, katere zneske naj se porabi raje za izredne podpore. Te zahteve ne bi omenili, ako bi šušljanje za kulisami glede ustanovitve delavskih zbornic v Ljubljani in Mariboru ne zbudilo naše pozornosti. Kdove, če visoki gospodje v ministrstvu za socialno politiko tudi v tem pogledu nimajo vezanih rok. S tako decentralizacijo na ljubo posameznim osebam se ne mremo

strinjati, ker gre to na rovaš delavstva, ki bo vse stroške za take aventure moralo samo plačati.

Druza in enako važna zahteva delavstva je torej, da se okrožnim uradom dovoli popolna samouprava. Ta samouprava ne bi smela prestopiti mej zakona ter bi osrednji urad tozadevno izvrševal najstrožjo kontrolo.

Kar se pa tiče Uredbe in njenih določil (§§ 1.—94.), hočemo v prihodnjih odstavkih izraziti o njej svoje kritično mnenje in zahteve delavstva. (Dalje prih.)

Najnovejše.

EKSPOZE FINANČNEGA MINISTRA.

LDU, Beograd, 26. (ZNU.) Danes dopoldne je podal finančni minister dr. Kumandi v finančnem odboru svoj ekspozé. Govoril je o posrednih davkih ter o organizaciji monopolne uprave in monopolne službe. V tem vprašanju obstoji nekaj razlik, zlasti glede monopola na tobak. Sedaj se dela za izenačenje monopolnega zakona. Koncem ekspozéje je podal finančni minister podatke o carinah prošlega leta ter o organizaciji carinske službe. Seja se je končala ob dvanajstih, prihodnja seja, na kateri bo govoril finančni minister o državnih dolgovih, se vrši jutri ob desetih.

VPRASANJE BURŠKE.

LDU, Dunaj, 27. (DKU.) Uprava za Burgenland je danes popoldne soglasno sprejela sklep, s katerim se energično zavračajo vsakojake kombinacije, po katerih naj bi se Sopron, ki je glavno mesto Burgenlanda, prepustil Madžarski. Nalaga se zahteva v dotični resoluciji o vladi, naj vztraja neupogljivo na tem stališču in naj ne vpoštevata nikakih predlogov, ki bi pomenjali nevarnost izgube Soprona za Burgenland.

NOVA ČESKOSLOVAŠKA VLADA.

LDU, Praga, 26. (DKU.) »Prager Presse« javlja: Kot rezultat pogajanj se je razglasila nastopna ministrska lista: Predsedstvo in zunanji posli dr. Beneš, notranji posli dr. Černý, finance bančni ravnatelj Novak, trgovina poslanec Novák (socialdemokrat), pravosodje poslanec dr. Dolansky (ljudska stranka), narodna bramba posl. Udržal (agrarec), poljedelstvo Stanek (agrarec), pošta in prehrana Vrba (socialdemokrat), zdravstvo posl. dr. Vrbenky (nacionalist), javna dela Tučný, pouk dr. Šrobar (slovaški agrarec), socialno skrbstvo Habrman (socialdemokrat), ministristvo za unifikacijo dr. Derer (slovaški socialni demokrat), minister za Slovaško Mičura.

NEMŠKI DRŽAVNI ZBOR.

LDU, Berlin, 27. (DKU.) Predsednik Loebé otvoril ob treh popoldne prv. sejo državnega zbora po počitnicah z nagovorom, v katerem omenja umrle člane državnega zbora, med njimi pokojnega poslancu Erbergerja. Nato govori predsednik o težki eksploziji v Oppauu ter izjavi, da bo državni zbor po svojih močeh pomagati, sledila so nato razna manjša vprašanja.

Deca ostaja brez nadzorstva. Zato mora sovjetska vlada skrbeti za pomoč družini.

Novi — sovjetski — gojenci se ne vzgajajo po profesionalnih principih. Ne dela se na to, da se na pravi iz njih dobro izvežbane gošposke služe, ampak cilj njihove vzgoje je — napraviti iz njih razvite državljane socialistične dežele. Zato se uče otroci vsakovrstnih poslov in obenem se vzgajajo v duševnem, estetičnem smislu. Zato upravljajo otroci vse sami in morajo vzgojitelji vedno živeti z gojenci skupaj, da žive z njimi takorekoč eno življenje.

Največja otroška naselbina je v prejšnjem »carskem«, sedaj »dečjem« selu in v Jasni Poljani, kjer je vse urejeno popolnoma v Tolstojevem smislu.

Bolniško in nezgodno zavarovanje delavcev v Jugoslaviji.

(Dalej.)

Kar se tiče zastopstva v osrednjem in okrožnem uradu, je najmanj, kar zahteva organizirano delavstvo, to da je v teh kakor tudi v vseh drugih upravnih organih delavskega zavarovanja zastopano po dveh tretinah svojih pooblaščenecv. Eno tretjino zastopnikov se prepriča delodajalcem v svrhu kontrole, nikakor pa ne v svrhu souprave pri podjetju, pri katerem delodajalci iz lastnega zaslužka ne prispevajo prav ničesar. Zato nam ni razumljivo, kako je mogel zakonodajalec brez pomisleka prepustiti delodajalcem kar polovico zastopnikov? Ali je nameraval svetu dokazati, da smo Jugoslovani res unicum, ali je mislil da je najboljša to, kar je bilo na Hrvaškem že pred svetovno vojno, ali se od Nemcev ni ničesar naučil v socialnem pogledu, ali... ali... Marsikaj bi se tu dalo zapisati, a ne gre za to, da preiskujemo, kaj je vzrok da so učeni gospodje v Beogradu tako naklonjeni pariteti, temveč za to, da slovensko delavstvo opozorimo na atentat, katerega je napravila vlada na njegove že priznane pravice in mu tiste hoče vzeti na podlagi Uredbe, pri kateri niso sodelovali njegovi zaupniki. Če trdimo, da je vlada s to reakcionarno Uredbo delavstvo oropala za že pridobljene pravice, smo storili najmanj, kar smo mogli storiti, če smo hoteli ožigovati ravnanje sedanje

vlade. Jugoslovanski proletarijat ni sodeloval pri izdelavi te Uredbe; sodelovali so strokovnjaki (?), o katerih pa se na podlagi predležeče Uredbe more reči le to, da niso poznali modernih socialnih zakonov drugih naprednih držav ali pa so napravili to Uredbo vsled drugačnih namenov... Trpke so te besede, a še premalo radikalne.

Nemški sodruzi so že zdavnaj pred svetovno vojno zahtevali, da mora prispevke za socialno zavarovanje plačevati v celoti delodajalec, upravlja pa naj te zavode proletarijat, ker so ustanovljeni v njegov dobrobit. O teh zahtevah je bilo napisanih že nebroj razprav in starijši naši sodruzi se bodo gotovo spominjali nanje. Kapitalistično - birokratična Avstrija je imela edino dohro to, da je socialne zakone kolikortoliko srečno kopirala od Nemčije. V letu 1917. je moral priti »rdeči« princ Hohenlohe, da je oktroiral izboljšanje bolniškega in nezgodnega zavarovanja. Po končani svetovni vojni, v dobi socialne revolucije, v letu 1921. po Kristovem rojstvu, v 3. letu obstoja Jugoslavije, pa izide Uredba, ki poslabšuje že itak slab, razmeram ne odgovarjajoč avstrijski zakon... Če nikdar, bo na podlagi te Uredbe postal jugoslovanski proletarijat vse bolj državotvoren, nego minister za socialno politiko.

bilo okrog 150 muzikalnih izletov. V baymanovskem in gorodskem rajonu funkcionirajo pedagogično-muzikalni kurzi. Sedaj se dela na to, da se ustanove posebni kurzi za igranje na narodnih instrumentih.

Delo kolektivnih gospodarstev.

Naiboli zanimiv razvoj teh je na jugo-vzhodu, v rostovo-donskem rajonu. Sovjetsko gospodarstvo v tej okrajini se je začelo organizirati šele decembra 1920. leta. Do 15. aprila 1921. l. je bilo organiziranih 24 takih gospodarstev pri različnih industrijskih podjetjih Rostova na Donu — na obsegu 21.918 desjatin. 92% jih je bilo organiziranih na popolnoma pustem svetu. Živino so spravili v stajo, delavci so se nastanili — v hitro napravljenih kočah in šotorih.

Delavcem niso pomagale pri organiziranju teh gospodarstev nikake

sovjetske organizacije. V vsem delu je bila edina inicijativa delavcev samih. Delovna živina in krave, ki jih je poslala sovjetska vlada, so bile tako slabe, da niso mogle priti niti 12 vrst daleč. Morali so vso živino spraviti na tovarne avtomobile. Sedaj je ta živina zdrava in sposobna za delo.

Dečji domovi.

Pod carjem se je vzgajalo po raznovrstnih otroških zavodih samo okrog 13.000 otrok. Sedaj se vzgaja po dečjih domovih že čez 340.000 otrok.

Za naraščanje dečjih domov nima toliko zasluge skrb sovjetskih delavcev za sistem skupnega vzgajanja odrasajočih generacije kakor skrajna potreba delavske naselitve. Vsi odrasli člani družine delajo sedaj po sološnem pravilu izven hiše.

LISTEK.

Slike iz sodobne Rusije.

Delavske fakultete.

Z dekretom 2. avg. 1918 l. je bil sprejem v višje šole republike zelo olajšan — zadostovala je manjša stopnja izobraženosti. Rezultat tega je bil, da so se dvorane visokih šol napolnile z nezadostno pripravljenimi poslušalci. Profesorji niso mogli istočasno predavati onim, ki so dovršili staro srednjo šolo, in onim, ki so znali komaj štiri pravila aritmetike.

Profesorji so se razljutili na sovjetsko vlado, dijaštvo pa na profesorje.

Začeli so iskati izhoda iz težkega položaja.

Pripravljalni kurzi s srednješkolskimi knjigami niso mogli zadovoljiti delavstva. Treba je bilo knjig, ki bi obširnemu praktičnemu znanju proletarca in kmeta dale teoretično podlago za nadaljnjo izobrazbo. Tako je vzrastla ideja delavskih fakultet. Začela so se predavanja, ki so ozirajo na praktične življenjske skušnje proletarca in ki kolikor mogoče ignorirajo filozofično razpravljanje. S tem se je polagoma pripravljalo delavstvo za višjo izobrazbo.

Vzgojevalno delo delavskih fakultet gre intenzivno: od strani slušateljev je 87% na udeležba, s strani predavateljev 91%.

Muzikalna izobrazba delavcev.

V različnih rajonih Moskve obstoja sedaj 126 muzikalnih krožkov za delavce, izmed njih 45 za naraščajo. Število članov znaša okrog 3000. V prvem polletju 1921. leta je

Politične vesti.

+ Iz sedanjega režima. »Samouprava« piše, da je minister prosvete Svetozar Pribežević kazensko premestil učitelja Budimira Švabića iz Ovišta, ker je bil izrazil komunist. Ko pa je učitelj Švabić prestopil k demokratom in podal tožadveno izjavo, je bila njegova premestitev takoj razveljavljena in ostal je na svojem mestu.

+ Kaj pa to? Iz Beograda poročajo, da je klub radikalne stranke imel konferenco, na kateri se je sklenilo, da se izdajo delegatom radikalne stranke, ki se pogajajo z demokrati, nove instrukcije za nadaljnja pogajanja... Tekom tega tedna bo ministrijski predsednik Pašić odšel na odhiti na Francosko...

+ Atentat na maršala Pilsudskega je izvršil v Varšavi Stanislav Fegat, slušatelj tehnične in sin ravnatelja Ukrajinske banke. V zvezi z atentatom so aretirali mnogo drugih osumljenцев.

+ Nih želje. Lord Churchill je držal v Dundeeu govor, tekoma katerega je povedal, da je vlada za nezaposlene delavce dosedaj izdala do 105 milijonov funtov. To da je največja podpora, kar jih je katera vlada kdaj dala v to svrhu. Če bi bilo manj stavek, bi vlada mogla dati večje podpore in olajšati delavsko budo. — S takimi ignoranti kakor je lord Churchill v delavskih vprašanjih, imajo poštene angleški delavci seveda zelo težko stališče. Njegov zadnji dodatek o stavekah dokazuje, da so na angleških državnih vodilnih mestih ljudje, ki se niso nikoli nič učili in zato ne morejo tudi ničesar pozabiti, n. pr.: da bi angleški vladi ne bilo treba z obžalovanjem izdati tiste funte, če bi si upala potegniti tudi bogate mošnjake za žep in ne samo revežev, kakor ona dela po vzgledu vseh poštenih buržujskih vlad, da imajo delavci ravno v stavekah edini pripomoček, da se ubranijo temu, kadar se jim zljubi, meniti nič tebi nič kratkoma vse pomečejo na cesto; da nasledajo ravno angleški delavci najmanj pri tem, da bi dali na ljubo katerikoli zelo sumljivim obljubam po »večjih pripomočkih« svoj edini pripomoček iz rok.

+ Angleška se boji za Indijo. Angleška vlada je ruski sovjetski vladi poslala protestno noto. Protestira proti boljševiški agitaciji v Aziji, proti podpiranju afgorske turške vlade, ter proti gneto in moralno podpiranju indijskih vstajev in revolucionarjev po sovjetski misli v Berlinu. Protestira nadalje proti ruski boljševiški agitaciji v Afganistanu in Tadžikistanu, o katerem so se ruski boljševiški voditelji izjavili, da je ta dežela prekop, po katerem napeljujejo komunizem v Indijo. Angleška vlada zahteva garancije, da se izpolnjuje s strani Rusije s Krasnom sklenjena trgovska pogodba. — Anglija ve, da je Indija njen želedec...

+ Leninova politika. Nekateri meščanski listi poročajo iz Varšave (ta vir sam že dovolj pove), da je ruska sovjetska vlada pozvala k sodelovanju vse bivše funkcije narje caristične vlade. — Ta vest je pač očitna laž.

Dnevne vesti.

Nova izjava g. Antona Peska. Gospod A. Pesek nam je poslal izjavo, v kateri pravi, da izstopa iz političnega življenja. Odloži mesto odbornika v načelstvo NSS, mesto odbornika občinskega sveta ljubljanskega, »ker noče, da bi na NSS padla še senca blata, s katerim so ga ometali politični nasprotniki«. Svoje moči bo koncentriral na to, da razkrinka skrbno pripravljeni in rafinirano izvedeni komplot proti njemu. Izjavlja, da ni kriv in da ni nikoli zagrešil očitnega mu.

+ Sodrug Avgust Debevec, gostilničar in poslovodja v tovarni Golob & Komp. je, kakor že poročamo, podlegel težkim peklom v sled nesreče požara v

tovarni Golob. Umrli je predčerašnjem okrog pol 11. ure ponoči. Pokojnik je bil vzor vestnega človeka in blagega srca. Bil je v resnici žrtov svoje vestnosti. Svoječas je bil litograf v tiskarni, kjer se tiska naš list. Bil je zvest naš somišljenik. Ohranimo ga v blagem spominu! — Pridržetim svojcem naše iskreno sožalje!

Gg. pekovski mojstrov v Ljubljani in pokrajinski upravi za Slovenijo. Organizacija živilskih delavcev piše: Pokrajinska uprava je ob priliki ljubljanskega veselojma dovolila pekovskim mojstrom v Ljubljani olajšave v zadevi prepovedi nočnega dela v pekovski obrti in sicer za 10 dni. Olajšava je stopila v veljavo z dnem 2. sept. in je prenehala z 12. septembrom. Gg. pekovski mojstri so se hlastno oprijeli te olajšave. Poslužili so se je v polni meri, kakor je že navada ljudi, ki izkoriščajo delavce. Minul je selm, toda našim gg. pekovskim mojstrom ni pošla volja kršiti zakonske naredbe o prepovedi nočnega dela. Nekateri gg. mojstri se naravnost posmehujejo zakonski odredbi, ker jim ni težko plačati par kron za slučajno kazen... Vprašamo, kje je tu obrtno nadzorništvo, kje inspekcija dela? Pokrajinska uprava naj svojo avtoriteto uveljavi in zaščiti svoje zakonske naredbe. Gg. mojstri naj bodo prepričani, da se organizacija posluži vseh sredstev, da se svoje strani zaščiti zakon, pa bodisi da se odvzame temu ali onemu tudi koncesija. — Tovarišem pekovskim pomočnikom pa polagamo na srce to: Kadar bo prišla komisija pregledovat in bi vas našla pri prepovedanem nočnem delu in se ne bi mogli izkazati, da prisiljeni kršite zakonsko naredbo, se bo smatralo, da sami prostovoljno kršite naredbo (morda, da se nekateri prikupejo gg. delodajalcem?), plujajoč v svojo lastno škodo. Proti takim tovarišem se bo moralo prav tako strogo postopati!

Zopet zvišanje železniških tarif. Pred nekaj dnevi je bila izdelana v ministristvu za promet nova tarifa za blagovni in osebni promet za državne železnice v celi kraljevini. Ta tarifa bo z eventualnimi izpremembami stopila v veljavo s 1. januarjem 1922.

Zopet: Prepovedan listi Minister za notranje stvari je s sklepom od 19. t. m. prepovedal v naši državi razširjanje in razpečevanje lista »Teuerpost«, ki izhaja v Tamsweigu, ker objavlja žaljive beležke, ki so kaznjive po členu 12 tiskovnega zakona.

Kdor potuje v Beograd, mora lmeti pri sebi kako uradno legitimacijo, katero mora pokazati na zahtevo uradom.

Razpis služb za kovinarje. Trgovska obrtna zbornica v Novem Sadu je zaprosila pri ministristvu za trgovino in obrt dovoljenje, da bi dobila iz inozemstva za neko tvornico v St. Bečevju 5 delavcev specializovanih in sicer: čelarija, specialista za bron, ki dela na modelih, vtiškalca za kovino (Metalldrucker) za iligirana dela, girtlerja za bron, livarja za medena in bronasta dela, orodnega ključavničarja. — Delavska zbornica v Beogradu se je obrnila na nas, če nam je mogoče gori navedenih delavcev pri nas dobiti, drugače si jih mora importirati iz inozemstva. Interesanti naj pošljejo svoje ponudbe do 1. oktobra t. l. z zahtevo plače na tainištvu Osrednjega društva kovinarjev v Ljubljani, Selenburgova ulica 6—II.

Jugoslovanska boljševiška ekspozitura se je, kakor poroča demokratsko glasilo (!) »Tabor« ustanovila na Dunaju pod vodstvom pobeglega poslanca g. dr. Lemeža. Denarja imajo baje silno mnogo. — To poroča seveda vladni list.

Poset jugoslovenskih profesorjev. Danes poseti ljubljano okrog 250 srbskih in hrvaških profesorjev, ki so se udeležili letošnjega kongresa Proforskega društva v Zagrebu. Pripeljejo se ob 10.41 dopoldne na južni kolodvor, kjer jih sprejme korporativno ljubljanski srednješol-

ski profesorji. Drugi dan jutraj se odpeljejo izletniki na Bled.

Streljanje v bližini vojaških čet. Lovci, kakor tudi drugi prizadeti se opozarjajo, da opuste vsako streljanje v bližini vojaških čet ali krajev, kjer se vojaške čete zbirajo, da se tako prepreči nesreče ali neželjivi dogodki.

Sprememba voznega reda. Obratno ravnateljstvo južne železnice objavlja nastopne izpremembe v prometu brzovlakov: Od 3. oktobra t. l. dalje odhaja simpsonski Orient - ekspresni vlak iz Beograda ob 22. iz Zagreba 1. kol. 12.27, iz Ljubljane 16.30 in prihaja v Postojno ob 18.36. Od istega dne dalje vozi brzovlak Beograd - Ljubljana - Trst tako-le: iz Beograda odhaja ob 8.15, iz Zagreba 21.05, iz Ljubljane 0.42 in prihaja v Postojno ob 2.50. — Lokalni brzovlak Beograd - Zagreb državni kolodvor odhaja od 3. oktobra dalje iz Beograda ob 18. ter prihaja v Zagreb drž. kol. ob 6.07. — Vozni red omenjenih brzovlakov v nasprotni smeri ostane neizpremenjen. — Brzovlaki št. 3, 4, 7 in 8 se od 1. oktobra dalje ne ustavljajo na postaji Grobelno.

Smrtna obsedba pred mariborsko poroto. V soboto okrog pol 21. ure je končala pred mariborsko poroto tri dni trajajoča razprava proti Karlu Zivku iz Ciglence pri Sv. Lenartu v Slovenskih gorah, ki je bil obtožen, da je 7. aprila lanskega leta ubil svojo ženo in povzročil smrt svojega dva tedna starega otroka. Porotniki so se iz potoke razprave uverili, da je Zivko kriv umora svoje žene in glasovali za krivdorek z 8 glasovi proti 4. Vsled tega je bil Zivko obsojen na smrt na vešalici.

Ruski uboj pred poroto. Minul teden se je vršila pred mariborsko poroto razprava proti 22 let staremu delavcu Antonu Trujeku iz Smolnika, ki je 7. avgusta t. l. na znan planinski veselici v Rušah umoril maturanta Franceta Serajnika. Porotniki so soglasno zanimali stavljenju him vprašanje na uboj, soglasno pa so potrdili vprašanje, da je ubil Serajnika v popolni pilanosti. Obsojen je bil na tri mesece zapora.

Zveza vojnih vdov in sirot priredi v soboto 1. oktobra v Mestnem domu vin-sko trgatve s plesom, s sodelovanjem godbe dravske divizijske oblasti. Ker je čisti dobiček namenjen najrevnejšim vdovam in sirotam, prosil obilne udeležbe odbor.

Šolski vestnik.

Konservatorij Glasbene Matice v Ljubljani. Dramatična šola. V smislu sklepa odbora Glasbene Matice v Ljubljani in sdelava proforskega zbora dramatične šole, se pozivljajo vsi oni inteligentni slovenski igralški talenti, gospodje in gospi, ki čutijo v sebi talent in resno voljo, posvetiti se gledališki igralški umetnosti, da se do dne 1. oktobra 1921. zglašijo v pisarni Glasbene Matice. V nedeljo dne 2. oktobra t. l. dop. ob 10. uri naj vsi novi in stari golenci dramatične šole konservatorija pridejo v dvorano Glasbene Matice, Vegova ulica 7—II. Tu se bo vršil sprejemni izpit novih golencev in razgovor s starimi golenci. Dramatične šole bodo letos vodili in poučevali: mojster Putjata, režiser Šest, profesorica Poljakova in drugi. — Učiteljski zbor vabi v šolo one, ki pojmujejo veliko nalogo gledališča v kulturnem življenju, ki verujejo v njegovo veliko bodočnost in so pripravljeni na veliki trud, ki je potreben v službi popolne umetnosti. Poudarjamo, da je trud velik, da gledališče in šola zahtevata od človeka vse sile in ves čas. Torej naj ne pridejo k nam tisti, ki mislijo v gledališču najti veselo življenje in lahek kruh in v šali samo kratkočasenje. Tem se nikdar ne bo posrečilo povzpeti do cilja umetnosti. Program je velik, resen, lep, šolanje pa nič manj.

Konservatorij Glasbene Matice v Ljubljani. Orkestralna šola. Vsi oni golenci, ki so se doslej vpisali in oni, ki se nameravajo vpisati v orkestralno šolo za flavto, oboo, fagot, rog, trobento, pozavno, violo, čelo in naj pridejo v četrtek dne 29. t. m. pop. ob 3. uri k razdeljevanju ur pouka imenovanih instrumentov v sobo ravnateljstva konservatorija.

Državna trgovska akademija v Ljubljani. Prijave za vstop v abiturijenski tečaj se sprejemajo do 5. oktobra. Trgovska akademija je nameščena v poslopu tehniške srednje šole II. nadstr. levo (Aškerčeva ulica 9). — Ravnateljstvo.

Organizacijski vestnik. Iz stranke.

Diskusijski večer bo danes ob 20. uri v bivši nemški šoli v Spodnji Šiški.

Sodrug iz Savinske doline, pozor! Okrožno tajništvo JSDS in KDZ v Celju sklicuje na nedeljo dne 2. oktobra 1921. ob 9. uri v Šribarjevi gostilni v Sv. Petru v Savinski dolini konferenco JSDS in KDZ iz Sv. Pavla, Polzele, Rečice ob Paki, Zabukovce, Žalca, Petrovč in vseh drugih bližnjih krajev s sledečim dnevnim redom: 1. pomen organizacije, 2. občinska politika, 3. razno. Posebnega vabila na posameznike ali organizacije ne bomo pošiljali. To vabilo velja vsem našim zaupnikom. Brez strankine izkaznice nima nihče vstopa, tudi če je občinski odbornik. Tudi drugi člani naših organizacij imajo pravico do udeležbe, če se izkažejo s strankino izkaznico.

Iz strok. organizacije.

Kovinarji pozor! Kovinarji v Karlovcu so v mezdnem gibanju, t. j. nihče tja ne potuje, dokler to mezdno gibanje ni končano. — Tajništvo O. D. K. v Ljubljani.

Vestnik Svobode.

Odbor delavske izobraževalne zveze »Svoboda« v Prevaljah sklicuje izredni občni zbor za nedeljo dne 2. oktobra ob 15. uri v prostorih svoje »Čitalnice« ter vabi vse svoje člane k zanesljivi udeležbi. Na sporedu je izvolitev novih odbornikov, ker jih je nekaj odšlo. Na dnevnem redu je tudi predavanje »Zgodovina slovenskega naroda.« — Odbor.

Gospodarstvo.

Cene hrvaških slanin v Ljubljani. Ljubljanski magistrat poroča: Ker je bilo pomankanje slanin na ljubljanskem trgu, ki

je trajalo 6 tednov, nevzdržno, se je kupilo v svrhu orijentacije 40 prina prašičev na državnem posestvu Belje v Bavanji po protekcijski ceni 48 K kg žive teže loco Belle. V Ljubljano dostavljeni so stali prašiči 52 K kg žive teže. Za poizkušnje se je zaklalo, dva različna prašiča in uradno štetilno. Prvi prašič je tehtal 199 kg žive teže; slanina je imel 112 kg, mesa pa 50 kg. Glava in parklji se računajo za delo. Živ prašič je stal 10.348 K. Izkupiček za špeh in meso, ako bi se računali ves špeh po 75 K kg in meso po 38 K, ker se meso hrvaških prašičev predela večinoma za klobase in ima nižjo ceno, znaša 10.360 kron. Drugi prašič je tehtal 151 kg žive teže; špeha je imel 85 kg, mesa 51 kg. Živ prašič je stal 7852 K. Izkupiček za špeh in meso znaša 8313 K, ako se računata slanina po 75 K in meso po 38 K. Iz tega sledi, da ni mogoče razprodajati točasno na ljubljanskem trgu težkih prašičev pod gornjimi cenami. Či občinstvu v informacijo in sveteljeno, da se sami prepričajo o klavnih rezultatih. Slanina domačih kranjskih prašičev, ki se plačujejo po 30 in 35 K žive teže, stane 50 do 55 K kg.

Posestnikom gline (Ilovice). Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani naproša vse posestnike, na katerih zemljišču se nahaja finejša ilovica, da mu to sporoče in če le mogoče, doposljejo oziroma ob priliki donesejo tudi manjšo množino za vzorec. Na obrtni šoli bo vse doposlane gline preizkusil učitelj za keramiko glede njih uporabljivosti. V interesu vsakega posestnika gline je, da se radevolje odzove, da se more dognati kakovost in množina naših glin, od katerih se da na lahke način doseči lep zaslužek, posebej, ako bi bile sposobne za izvoz.

— Vrednost ladij, katere je Nemčija oddala. Reparacijska komisija ceni ladje, ki jih je Nemčija izročila do 1. maja 1921. na 745 milijonov mark. Število ton teh ladij znaša skupaj 2.153.407.

Po svetu.

Meščanska šola v Tolminu. V šolskem letu 1921—22 se odpre drugi razred meščanske šole v Tolminu.

— Fašistovski zločini v Italiji. V nedeljo se je vršilo v Moli zborovanje socialistične stranke, na katerem je bil glavni govornik socialistični poslanec s. Di Vagno. Po zborovanju je bil poslanec iz zasede ustreljen. Ranjenih je bilo tudi več drugih oseb, ker je bila proti poslancu vžal na tudi ročna granata. Zločinci so član fašistovske zveze. V celi barski pokrajini je bila v znak protesta proglašena splošna stavka.

Bolestnega srca javljam v imenu svojem in sorodnikov svetu pretužno vest, da je moj iskreno ljubljani, blagi mož, brat, stric, tast itd., gospod

Avgust Debevec, gostilničar in poslovodja,

v ponedeljek, dne 26. t. m., ob 12. uri ponoči vsled silnih bolečin kot žrtev svojega vestnega dela v 52. letu svoje starosti izdihnil plemenito svojo dušo.

Pogreb nepozabnega pokojnika je v četrtek ob 8. uri popoldne iz mrtvašnice deželne bolnice na pokopališče k sv. Križu.

Ljubljana, dne 28. septembra 1921.

Marija Debevec, žalujoča žena.

„TRIBUNA“

tovarna dvokoles in otroških vozčikov. Ljubljana Karlovska c. 4, Zvonarska ulica št. 1.

Naročajte

„NAPREJ“, POLIRJI

s prakso v betonu in vodnih zgradbah se takoj sprejmejo pri inž. LAVRENTIČ, Ljubljana, Rimska cesta 2.

Ravnatom se sprejmejo

ZIDARJI

v trajno delo, tudi v akordu. Za stanovanje je skrbjeno.

Dva izvežbana ključavničarska pomočnika se takoj sprejmeta v trajno delo

Jos. Rebek, stavb. ključavničar, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 9.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani prodaja

iz slovenskih premogovnikov velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

Ia čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Nunska ulica 19.